

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 152/1978

"Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων εις πιεστήρας δι' εκκέντρου και παρομοίους τοιούτους"

(Φ.Ε.Κ. 31/Α/25-2-78)

(όπως διορθώθηκε με το ΦΕΚ 40/Α/78)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντες υπ' όψει:

- α) Τας διατάξεις του άρθρου 6 του από 25-8/5.9.1920 Β.Δ/τος «περί κωδικοποίησης των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων».
- β) Τας διατάξεις του άρθρου 17 του Νόμου ΔΚΘ'/1912 «περί εργασίας γυναικών και ανηλίκων».
- γ) Την από 14.12.1977 γνωμοδότησιν του Ανωτάτου Υγειονομικού Συμβουλίου.
- δ) Την από 4.1.1978 γνωμοδότησιν του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας.
- ε) Τας υπ' αριθμ. 17/1978 και 81/1978 γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, προτάσει του Υπουργού Εργασίας, αποφασίζομεν:

Άρθρον 1

Γενικαί διατάξεις

Καθιερώνονται οι κάτωθι όροι υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων εις πιεστήρας λειτουργούντας δι' εκκεντρικού στροφάλου ως και παρομοίους τοιούτους, χρησιμοποιουμένους κυρίως εις την επεξεργασίαν μετάλλου εν ψυχρώ ή εν θερμώ πέραν των γενικών όρων των καθοριζομένων υπό του από 14/22.3.1934 Π.Δ/τος «περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών και υπαλλήλων των πάσης φύσεως βιομηχανικών και βιοτεχνικών εργοστασίων, εργαστηρίων κλπ.».

Άρθρον 2

Λειτουργία Συμπλέκτου

1. Οι συμπλέκται των δι' εκκέντρου και παρομοίων πιεστήρων δέον όπως λειτουργούν ούτως ώστε να μη δύναται να προκληθή εμβολισμός εκ της εμπλοκής του συμπλέκτου, ή εν όσω ο πιεστήρ ευρίσκεται εκτός λειτουργίας.
2. Τ' ανωτέρω δεν απαιτούνται δια πιεστήρας, οίτινες χρησιμοποιούνται αποκλειστικώς δια:
 - α) συνεχή ή και αυτόματον παραγωγικήν διαδικασίαν,
 - β) εργασίας, καθ' ας δεν είναι δυνατή η παρεμβολή των χειρών των εργαζομένων μεταξύ των μητρών, διαρκούσης της κινήσεως καθόδου του πιάστρου και
 - γ) μορφοποιητικής εργασίας εν θερμώ (διαπύρω).
3. Επί των πιεστήρων της προηγουμένης παραγράφου δέον όπως υπάρχουν εμφανείς πινακίδες, περί του ότι οι πιεστήρες ούτοι χρησιμοποιούνται αποκλειστικώς δια τας περιέων πρόκειται εργασίας.

Άρθρον 3

Ασφάλεια απλού Εμβολισμού

1. Οι δι' εκκέντρου και παρόμοιοι πιεστήρες, οίτινες ένεκα της κατασκευής των επιτρέπουν την εργασίαν εις απλήν παλινδρομήσιν δέον όπως διαθέτουν σύστημα μηχανικής ή παρομοίας ασφαλείας έναντι αθελήτου δευτέρας καθόδου του πιάστρου, ήτις θα τίθεται υποχρεωτικώς εις χρήσιν υπό του εκκεντροφόρου άξονος κατά το τελευταίον τέταρτον της περιστροφής του.
2. Η απλή διαδρομή του πιάστρου εκ του άνω νεκρού σημείου εις το κάτω νεκρόν σημείον και η εν συνεχεία στάσις αυτού, δέον όπως εξασφαλίζεται και εις περίπτωσιν νέας ή συνεχούς χρήσεως των οργάνων χειρισμού του πιεστήρος, καθ' όλην την διάρκειαν της ως άνω παλινδρομήσεως του πιάστρου.
3. Η μετατροπή των ως είρηται πιεστήρων εκ της εργασίας απλής διαδρομής εις τοιαύτην συνεχούς παλινδρομήσεως, δέον όπως πραγματοποιείται ακινδύνως δι' ειδικού εργαλείου.

Άρθρον 4

Ασφάλεια Ελατηρίων

Η θραύσις ελατηρίου εν ουδεμιά περιπτώσει επιτρέπεται να έχη ως συνέπειαν την αθέλητον πτώσιν του πιάστρου. Προς τούτο δέον όπως χρησιμοποιώνται πλείονα εφελκύοντα ελατήρια, εκ καταλλήλου υλικού, επιμελημένης επιμετρήσεως και τοποθετήσεως ή εν πειστικόν ελατήριον το οποίον και εις περιπτώσιν θραύσεώς του θα παραμείνη ενεργόν.

Άρθρον 5

Ειδικά συστήματα προφυλάξεως των χειρών

1. Προς αποτελεσματικήν προστασίαν των χειρών των χειριστών πειστήρων, δέον όπως επί πλέον των εν τοις προηγουμένοις άρθροις αναφερομένων, χρησιμοποιήται και εν εκ των κατωτέρω ειδικών συστημάτων προφυλάξεως αναλόγως της κατασκευής και του τρόπου εργασίας του πειστήρος:
 - α) Παντελώς κλεισταί μήτραι πειστήρων, εκ κατασκευής ή δια της επί πλέον τοποθετήσεως προστατευτικών κιγκλιδωμάτων, αποκλείουσαι τον τραυματισμόν των χειρών του χειριστού.
 - β) Συστήματα επί των πειστηρίων, άτινα επιτρέπουν την ασφαλή προώθησιν και απαγωγήν των προς κατεργασίαν αντικειμένων.
 - γ) Αυτόματος προσαγωγή των προς επεξεργασίαν αντικειμένων.
 - δ) Σταθερά περίφραξις της επικινδύνου περιοχής. Αφαίρεσις ταύτης δέον όπως συνεπάγεται έγκαιρον ανακοπήν της κινήσεως καθόδου του πιάστρου.
 - ε) Διαδρομή πιάστρου κατά μέγιστον πέντε (5) χιλιοστών.
 - στ) Ακίνδυνος και εξ ικανής αποστάσεως συγκράτησις, δι' αμφοτέρων των χειρών, του προς κατεργασίαν αντικειμένου κατά την διάρκειαν καθόδου του πιάστρου.
 - ζ) Τοποθέτησις καταλλήλων κινητών κιγκλιδωμάτων, άτινα επιτρέπουν την κίνησιν του πιάστρου, μόνον μετά την λήψιν της θέσεως προστασίας. Ταύτα δέον όπως περικλείουν και προστατεύουν καθολικώς την επικίνδυνον περιοχήν. Απρόβλεπτος ανωμαλία εις το κύκλωμα ρυθμίσεως του κινητού προφυλακτήρος δέον όπως συνεπάγεται, ή αδυναμίαν απομακρύνσεως τούτου εκ της θέσεως προστασίας, ή αποτροπήν της κινήσεως καθόδου του πιάστρου. Εν όσω ο κινητός προφυλακτήρ ευρίσκειται εκτός θέσεως προστασίας, δέον όπως απρόβλεπτος ανωμαλία του κυκλώματος ρυθμίσεως μη συνεπάγεται αθέλητον κίνησιν του πιάστρου.
 - η) Αναγκαστική ταυτόχρονος χρησιμοποίησις αμφοτέρων των χειρών προς λειτουργίαν του πειστήρος. Τα προς τούτο όργανα δέον να είναι ούτω κατεσκευασμένα και διατεταγμένα, ώστε να αποκλείηται η περίπτωσις μη ηθελημένου χειρισμού των. Απαγορεύεται η καθ' οιονδήποτε τρόπον μονιμοποίησις εις την θέσιν λειτουργίας ή αχρήστευσις ενός εκ των δύο χειριστηρίων ταυτοχρόνου χειρισμού. Η απόστασις των οργάνων χειρισμού δια ταυτοχρόνου χρησιμοποίησεως αμφοτέρων των χειρών εκ του επικινδύνου πεδίου δέον όπως είναι τοιαύτη, ώστε να τελειούται η κίνησις καθόδου του πιάστρου πριν ή αι χείρες του χειριστού υπεισέλθουν εις το επικίνδυνον πεδιον, άλλως δέον όπως η κίνησις καθόδου του πιάστρου διακόπτεται εγκαίρως και άμα τη αφέσει έστω και του ενός εκ των οργάνων χειρισμού.

Η κατασκευή των οργάνων ταυτοχρόνου χειρισμού δέον όπως είναι τοιαύτη, ώστε οιαδήποτε απρόβλεπτος βλάβη τμήματος αυτών να μη συνεπάγεται αθέλητον κάθοδον του πιάστρου ή την συνεχή παλινδρόμησιν τούτου.

Το σύστημα χειρισμού του πειστήρος δι' αμφοτέρων των χειρών δέον όπως αποχωρίζεται υποχρεωτικώς και αυτομάτως κατά τον χειρισμόν του πειστήρος δια ποδομοχλού, όστις επί πλέον δέον όπως προστατεύηται καταλλήλως προς αποτροπήν αθελήτου πιάσεως.
 - θ) Φωτοηλεκτρικόν παραπέτασμα, διακόπτον ακαριαίως και εγκαίρως την κίνησιν του πιάστρου, άμα τη παρεμβολή των χειρών του χειριστού εντός της επικινδύνου περιοχής.

Η ως άνω προστατευτική διάταξις δέον όπως είναι ούτω τοποθετημένη ώστε η προσέγγισις του επικινδύνου σημείου του πειστήρος να δύναται να επιτευχθή μόνον μέσω ταύτης.

Η απόστασις ασφαλείας μεταξύ του προστατευτικού πεδίου και του πλησιεστέρου επικινδύνου σημείου δέον όπως είναι τοιαύτη, ώστε κατά την εισδοχήν χειρός δια του προστατευτικού πεδίου να μη δύναται αύτη να προσεγγίση το επικίνδυνον σημείον, πριν ή διακοπή η κίνησις καθόδου του πιάστρου. Η εν λόγω ελαχίστη απόστασις ασφαλείας δέον όπως αναγράφεται ευκρινώς και μονίμως επί του πειστήρος.

Μετά την διακοπήν αρξαμένης κινήσεως καθόδου του πιάστρου, λόγω παρεμβολής χειρός εις το προστατευτικόν πεδιον, δέον όπως η συνέχισις της καθόδου του πιάστρου και άμα τη αποκαταστάσει του πεδίου τούτου καθίσταται εφικτή μόνον κατόπιν χειρισμού ιδιαίτερου προς τούτο πλήκτρου. Δια

της θέσεως εκτός λειτουργίας του κατά τα ως άνω προστατευτικού πεδίου δέον όπως καθίσταται αδύνατος πάσα κίνησης καθόδου του πιάστρου, τοιαύτη δε ήδη αρξαμένη μη δύναται να συνεχισθή.

Το ως εírηται προστατευτικόν φωτοηλεκτρικόν παραπέτασμα δέον όπως είναι ούτω διαρρυθμισμένον, ώστε διακοπή ή ανωμαλία εις το κύκλωμα του πεδίου να συνεπάγεται αποτροπή της ενάρξεως της επομένης κινήσεως καθόδου του πιάστρου.

Η ρύθμις της ευαισθησίας του προστατευτικού πεδίου δέον όπως είναι εφικτή μόνον εντός ορίων, καθ' α η αποτελεσματικότης της προστασίας του πεδίου παραμένει αμείωτος.

Ξέναι επιρροαί δέον όπως μη είναι δυνατόν να επηρεάζουν αρνητικώς την αποτελεσματικότητα του προστατευτικού πεδίου.

- 1) Σύστημα αναγκαστικής απομακρύνσεως των χειρών του χειριστού εκ του επικινδύνου πεδίου, εν συσχετισμώ προς την κίνηση καθόδου του πιάστρου.
2. Τα ως άνω προστατευτικά συστήματα των χειρών δέον όπως είναι ούτω κατασκευασμένα και διατεταγμένα, ώστε να μην είναι δυνατή η δι' απλών τρόπων εξουδετέρωσις των
3. Εφ' όσον αι χείρες του χειριστού δύναται να τεθούν εν κινδύνω εξ αθελήτου συνεχούς παλινδρομήσεως του πιάστρου, κατά την τοποθέτησιν και απομάκρυνσιν των προς κατεργασίαν αντικειμένων, δέον όπως χρησιμοποιώνται επί πλέον των ανωτέρω συστημάτων τα προς τούτο κατάλληλα βοηθητικά εργαλεία καθ' ο μέτρον είναι τούτο δυνατόν εξ απόψεως βάρους και όγκου των προς κατεργασίαν αντικειμένων.

Άρθρον 6

Απασχόλησις πλειόνων προσώπων

Εις περίπτωσιν απασχολήσεως πλειόνων προσώπων εις τον αυτόν πιαστήρα δέον όπως λαμβάνωνται τα ανωτέρω μέτρα προστασίας δι' έκαστον των απασχολουμένων και δη κατά τρόπον αποκλείοντα αμοιβαίαν επικίνδυνον ενέργειαν.

Άρθρον 7

Πιεστήρες δι' ατράκτου

Εις τους πιεστήρας δι' ατράκτου δέον όπως, επί πλέον των εν τω άρθρω 5 διαλαμβανομένων, λαμβάνηται μέριμνα ούτως ώστε:

- α) Θραύσις της ατράκτου μη συνεπάγεται πτώσιν του σφονδύλου.
- β) Διαθέτουσιν κατάλληλον πέδησιν αποτρέπουσαν ανεπιθύμητον επακόλουθον κίνησησιν του κριού.
- γ) Αλλαγή των μητρών ή έτεροι εργασίαι κάτωθεν του κριού, εκτελούνται μόνον εφ' όσον ληφθούν επαρκή μέτρα, αποκλείοντα την αθέλητον πτώσιν του κριού.

Άρθρον 8

Ρύθμισις-Μετατροπή πιεστήρων

1. Η ρύθμισις και η μετατροπή των πιεστήρων καθώς και η τοποθέτησις των μητρών δέον όπως εκτελούνται μόνον υπό των προς τούτο εντεταλμένων και εμπείρων προσώπων, άτινα γνωρίζουν καλώς τους κανόνας ασφαλείας των πιεστήρων.
2. Εάν εις εξαιρετικάς περιπτώσεις δια λόγους τεχνικούς ή παραγωγής δεν είναι δυνατή η λήψις των ως άνω προστατευτικών μέτρων, δύναται να λαμβάνωνται έτερα αποτελεσματικά τοιαύτα, τη εγγράφω αιτήσει του υποχρέου εις ην θα αναφέρονται οι ειδικοί λόγοι οίτινες καθιστούν αναγκαίαν την λήψιν τούτων, μόνον κατόπιν προηγουμένης εγκρίσεως της αρμοδίας υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας.

Άρθρον 9

Έλεγχος πιεστήρων-Βιβλίον εγγραφών

1. Οι πιεστήρες και τα μέσα προστασίας αυτών δέον όπως αναλόγως της καταπονήσεώς των, τουλάχιστον όμως άπαξ του έτους, ελέγχωνται επισταμένως ως προς την μηχανικήν κατάστασιν και ασφαλή λειτουργίαν των, υπό ειδικού και προς τούτο υπό του εργοδότη εντεταλμένου προσώπου.
2. Το αποτέλεσμα του ελέγχου δέον όπως καταχωρίζηται λεπτομερώς εις ειδικόν προς τούτο τηρούμενον βιβλίον.
3. Εις το ανωτέρω βιβλίον δέον όπως καταγράφωνται και τα υποδεικνυόμενα υπό των αρμοδίων Εποπτικών Οργάνων προληπτικά μέτρα υγιεινής και ασφαλείας, ως και ο έλεγχος της πραγματοποιήσεως αυτών.

Άρθρον 10

Προπαίδευσις Χειριστών

Το πρώτον χειριζόμενα πιεστήρας πρόσωπα, δέον όπως προ πάσης τοιαύτης απασχολήσεως των εκπαιδευθούν επαρκώς υπό εμπείρου προσώπου εις την λειτουργίαν και τους κινδύνους εκ του χειρισμού των πιεστήρων.

Άρθρον 11

Διαπίστωσις καταλληλότητος χειριστών

Ουδείς τοποθετείται ως χειριστής των περιών το παρόν, εκκέντρων και παρομοίων πιεστήρων προ της συμπληρώσεως του 18ου έτους της ηλικίας του, ως και άνευ προηγουμένης σχετικής ιατρικής εξετάσεως προς διαπίστωσιν της προς τούτο καταλληλότητός του.

Άρθρον 12

Ατομικά προστατευτικά μέσα

Οι χειρισταί των περιών το παρόν πιεστήρων δέον όπως εφοδιάζονται παρά του εργοδότη και χρησιμοποιούν τα κατά περίπτωσιν κατάλληλα προστατευτικά μέσα, ως χειρόκτια, ομματούαλια, εμπροσθέλλας και καλύμματα κεφαλής.

Άρθρον 13

Προστασία εκ του θορύβου

Εις άπαντας του πιεστήρας δέον όπως λαμβάνονται μέτρα μείωσεως του εκ της λειτουργίας των παραγομένων θορύβου, όπου δε η μείωσις της εντάσεως του θορύβου εις ανεκτά όρια δεν είναι τεχνικώς εφικτή, δέον όπως εφοδιάζονται οι εργαζόμενοι παρά του εργοδότη δια των καταλλήλων ατομικών μέσων προστασίας των ώτων, (βύσματα, ωτασπίδες κλπ.).

Άρθρον 14

Ποινικά διατάξεις

Πάσα παράβασις των διατάξεων του παρόντος τιμωρείται κατά τας διατάξεις του Νόμου ΓπΛΔ/1911 «περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών» ως αύται εκωδικοποιήθησαν υπό του ΒΔ/τος της 25-8/5.9.1920 «περί κωδικοποιήσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων» και ετροποποιήθησαν υπό των διατάξεων του εδαφ. Β του άρθρου 1 του Νόμου 2943/1922 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως εργατικών τινων Νόμων».

Άρθρον 15

Η ισχύς του παρόντος άρχεται μετά εξ (6) μήνας από της δημοσιεύσεως του δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εις τον Υπουργόν Εργασίας, ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 22 Φεβρουαρίου 1978